

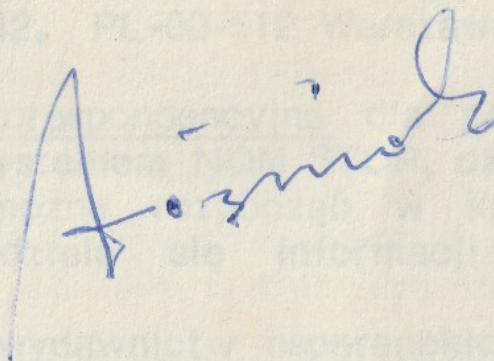
Andrzej Pettyn

ESPERANTO PER POŝTO

**Polski Związek Esperantystów
Centrum Oświatowo-Wydawnicze • RITMO •
1989**

Andrzej Pettyn

ESPERANTO

PER

POŒTO

Polski Związek Esperantystów

Centrum Oświatowo - Wydawnicze "RITMO"

Andrzej Petry

Andrzej Petry

ESPERANTO

PER

POSTO

Polski Związek Esperantystów

Centrum Oświaty - Wydawnictwo "RYTM"

CENTRUM OŚWIATOWO-WYDAWNICZE "RITMO"

Polski Związek Esperantystów

Krucza 38/42, PL-00-512 Warszawa

- a) organizuje kursy korespondencyjne dla początkujących i zaawansowanych systemem NON STOP, czyli przez cały rok - naukę można rozpocząć w każdej chwili; zainteresowanym udziela się informacji na piśmie;
- b) prowadzi sprzedaż wydawnictw esperanckich (za pobraniem pocztowym, przy odbiorze zamówionej przesyłki u listonosza lub w urzędzie pocztowym);
- c) wydaje, na zlecenie ZG PZE, czasopismo "Pola Esperantisto" i prowadzi jego dystrybucję;
- d) pośredniczy w przyjmowaniu abonamentów i dystrybucji niektórych innych czasopism esperanckich, m.in. "Esperanto" i "Heroldo de Esperanto".

PROSIMY O POINFORMOWANIE
PRZYJACIÓŁ I ZNAJOMYCH
O MOŻLIWOSCI NAUKI JĘZYKA ESPERANTO
K O R E S P O N D E N C Y J N I E

CENTRUM OŚWIATOWO-WYDAWNICZE "RITMO"

(Krucza 38/42, PL-00-512 Warszawa)

poleca m.in. następujące wydawnictwa esperanckie:

a) prace dra Ludwika Zamenhofa:

- "Język Międzynarodowy" (reprint pierwszej książki do nauki esperanta z 1887 r.), cena 500 zł.
- "Fundamento de Esperanto" (teksty i objaśnienia gramatyczne i leksykalne w językach polskim, angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim i esperanto), cena 560 zł.

Uwaga! Obie wymienione książki zaliczają się do podstawowych materiałów szkoleniowych o walorach historycznych i powinny się znaleźć w bibliotece każdego uczestnika kursu języka esperanto, gdyż z tych obu prac zrodził się cały ruch esperancki.

b) przekłady Antoniego Grabowskiego:

- "Sinjoro Tadeo" Adama Mickiewicza, cena 1000 zł. (pełny przekład "Pana Tadeusza", w oparciu o który całe pokolenia polskich esperantystów zgłębiały tajniki esperanta, a cudzoziemcy poznawali piękno poezji Mickiewicza), warto porównać przekład z oryginałem, ucząc się w ten sposób esperanta.
- "Halka" Wolskiego/Moniuszki, cena 220 zł; pełny przekład libretta opery, którą po raz pierwszy wystawiono w 1912 r., z obszernym szkicem poświęconym najwybitniejszemu tłumaczowi literatury polskiej na esperanto.

c) kasety magnetofonowe:

- kasecie godzinna z głosem Ludwika Zamenhofa i piosenkami w języku esperanto, cena 1000 zł.
- "Mini-rozmówki esperanckie" (kasecie magnetofonowa + książka), cena kompletu 630 zł.

polega na samokształceniu sterowanym przez nauczyciela i podręcznik. Jednak nawet najlepszy nauczyciel i najdoskonalszy podręcznik nie zapewnia dobrych wyników, jeśli sam uczeń nie przyłoży się do nauki. Doświadczenia wielkich poliglotów jednoznacznie wskazują, że o opanowaniu języka decyduje przede wszystkim praca ucznia, jego zaangażowanie, zapał, systematyczność, umiejętność koncentracji, doskonała pamięć i silna wola w codziennej (!) nauce języka. Tak, właśnie tak! - codzienna nauka, codzienne obcowanie z językiem (w różnej formie, np. przypominanie sobie przerobionego wcześniej materiału językowego w czasie oczekiwania na tramwaj czy autobus) może przybliżyć nasz cel - czyli czynne opanowanie esperanta. Zresztą odsyłam wszystkich raz jeszcze do obszernych wstępów (porad praktycznych) na temat samokształcenia w "Praktika kurso de Esperanto", cz. I i II, w których przedstawiono wiele konkretnych wskazówek i technik ćwiczeniowych. Warto to wszystko jeszcze raz przestudiować i wyciągnąć z tego praktyczne wnioski.

Wszystkim uczestnikom niniejszego kursu "Esperanto per poŝto" życzę dobrych wyników w nauce i przede wszystkim satysfakcji z praktycznego wykorzystania esperanta w kontaktach międzynarodowych.

Andrzej Pettyn

Wskazówki organizacyjne

1. Do sprawdzenia i oceny należy nadsyłać po jednym zestawie ćwiczeń z danej lekcji. Kolejny zestaw ćwiczeń można wysłać dopiero po otrzymaniu poprzedniego (skorygowanego) zestawu. W przypadku uzyskiwania bardzo dobrych wyników wykładowca - po przerobieniu i sprawdzeniu kolejnych pięciu pierwszych lekcji - może zezwolić uczniowi na nadsyłanie 2-3 zestawów prac jednocześnie, co znacznie przyspieszy tempo nauki. Ale dotyczy to wyłącznie osób wykonujących ćwiczenia bezbłędnie!

* * * * *

W tym celu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, że w naszym kraju, mimo iż mamy już pewne osiągnięcia w dziedzinie rolnictwa, to jednakże w wielu dziedzinach jesteśmy jeszcze na poziomie krajów rozwijających się. Dlatego też, aby osiągnąć sukces, musimy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, aby nasz kraj był w stanie produkować żywność w wystarczającej ilości, aby zaspokoić potrzeby naszego ludności. W tym celu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, aby nasz kraj był w stanie produkować żywność w wystarczającej ilości, aby zaspokoić potrzeby naszego ludności.

Wzrost produkcji rolniczej

Wzrost produkcji rolniczej jest jednym z najważniejszych zadań, które stoją przed nami. Aby osiągnąć ten cel, musimy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, aby nasz kraj był w stanie produkować żywność w wystarczającej ilości, aby zaspokoić potrzeby naszego ludności. W tym celu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, aby nasz kraj był w stanie produkować żywność w wystarczającej ilości, aby zaspokoić potrzeby naszego ludności.

INTERPAROLO SURSTRATE

Sur strato renkontiĝas Karlo kaj Roberto kaj ili interparolas pri siaj planoj por la plej proksima libertempado.

Karlo: Saluton!

Roberto: Saluton!

Karlo: Kiel vi fartas?

Roberto: Dankon, bone. Kaj vi?

Karlo: Mi ankaŭ fartas bone. Kio nova ĉe vi? Ĉu vi jam libertempis?

Roberto: Ankoraŭ ne. Kaj vi?

Karlo: Mi ankaŭ ankoraŭ ne libertempis. Sed mi planas forveturi al Hungario ...

Roberto: Mi ne komprenis ... al kiu lando?

Karlo: Al Hungario.

Roberto: Ho, jes, nun mi komprenas. Kiam vi intencas forveturi?

Karlo: Kiam? Ĉi-semajne.

O b j a ŝ n i e n i a

Przedrostek "ĉi-" wskazuje zbliżenie w przestrzeni i czasie, np.: ĉi-semajne = w tym tygodniu, ĉi-monate = w tym miesiącu, ĉi-jare = w tym roku, ĉi-somere = tego lata, ĉi-maniere = w ten sposób

Uwaga! Gdy "ĉi-" występuje w funkcji przedrostka, łączy się z wyrazem określonym za pomocą łącznika "-". Natomiast w połączeniu z zaimkami łącznik "-" nie występuje, np.: ĉi tiu, ĉi tie.

Uwaga! W poezji "ĉi" może wystąpić przed rzeczownikiem z pominięciem zaimka, np.: Mi amas ĉi virinon. (zamiast: mi amas ĉi tiun virinon). W prozie należy tego unikać!

Uwaga! Kiedy mówi się o rzeczach bliskich, wykonywanych w danej chwili, przed "tiu" używa się zawsze "ĉi", np.: Ĉi tiu homo plaĉas al mi. = Ten człowiek podoba mi się.

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu rozmowy:
a) Ĉu Roberto jam libertempis? b) Kien planas forveturi Karlo? c) Al kiu lando li planas forveturi? ĉ) Kiam li planas forveturi tien?
2. Odpowiedz na pytania wykorzystując elementy w nawiasach: a) Kiam vi intencas forveturi al Parizo? (ĉi-semajne) b) Kiam vi intencas iri al operejo? (ĉi-monate) c) Kiam vi intencas forveturi al Las Vegas? (ĉi-jare).
3. Odpowiedz na pytania: a) Kien vi intencas forveturi ĉi-semajne? b) Kien via amiko (amikino) intencas forveturi ĉi-monate?
Uwaga! Przy pisaniu ćwiczeń 1-3 należy podać zarówno pytanie, jak i odpowiedź.
4. Napisz rozmowę podobną do "Interparolo surstrate" (o tej samej objętości), w której: a) jeden z bohaterów wybiera się do Bułgarii, b) w tym miesiącu.

Ć w i c z e n i a u s t n e

(nie należy ich nadsyłać do oceny)

1. Zapytaj po esperancku: a) Czy twój brat już miał (spędził) urlop? b) Czy twoja siostra już miała urlop?
 2. Zapytaj po esperancku: a) Dokąd zamierzasz wyjechać w tym roku? b) Do jakiego (dosł. którego) kraju zamierzasz wyjechać w tym miesiącu?
- KLUCZ: 1) a) Ĉu via frato jam libertempis? b) Ĉu via fratino jam libertempis?
- 2) a) Kien vi intencas forveturi ĉi-jare? b) Al kiu lando vi intencas forveturi ĉi-monate?

S ł o w n i c z e k

libertempi = spędzić urlop; kien? = dokąd; al kiu? = do którego?

Lekcja 2

ROBERTO REZERVAS POR SI BILETON

Roberto telefonas al vojaĝoficejo kaj rezervas al si bileton.

Roberto: Sinjorino, mi deziras forveturi al Budapeŝto.
Oficistino: Per trajno aŭ per aviadilo?

Roberto: Per aviadilo.

Oficistino: Kiam vi deziras forveturi?

Roberto: Post unu semajno.

Oficistino: Bone, sed ĉu vi jam elektis la tagon de la forveturo? En kiu tago vi volas forveturi?

Roberto: Lunde, la 22an de majo.

Oficistino: Lunde flugas al Budapeŝto du aviadiloj, matene je la 10a horo 15 minutoj kaj posttagmeze je la 16a horo 35 minutoj.

Roberto: Bonvolu rezervi por mi lokon en la posttagmeza aviadilo.

Oficistino: Bone, la bileto kostas 32 mil zlotojn kaj ĉi tiu monsumo estas pagenda ankoraŭ ĉi-semajne.

Oficistino: Jes, mi notis. Via rezervonumero 39, ni rezervos la lokon ĝis vendredo. Plej malfrue ĵaŭde vi devos veni al ni kaj aĉeti la bileton.

Roberto: Ĉu ĝi vere estas aĉetenda ĵaŭde? Ĵaŭde mi havas multe da farenda laboro.

Oficistino: Nu, bone, venu vendrede, sed nepre antaŭtagmeze.

O b j a ś n i e n i a

Przyrostek "-end" wskazuje na konieczność, np.: fari - robić, farenda - konieczny do zrobienia; pagi - płacić, pagenda - konieczny do zapłacenia; aĉeti - kupić, aĉetenda - konieczny do kupienia.

Uwaga! "-end" wskazuje "konieczność", natomiast "-ind", że coś jest godne, warte (np. kupienia = aĉetinda).

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu rozmowy:
a) Kien deziras forveturi Roberto? b) En kiu tago

li deziras forveturi? c) Kiom kostas la bileto?
ĉ) En kiu tago estas aĉetenda la bileto?

2. Odpowiedz na pytania wykorzystując elementy w nawiasach: a) En kiu tago vi deziras forveturi al Moskvo? (w piątek) b) En kiu tago vi deziras forveturi al Romo? (w niedzielę)
3. Napisz podobną rozmowę do "Roberto rezervas por si bileton", w której: a) bohater zamierza wyjechać we wtorek 23 maja, b) porannym samolotem

Ć w i c z e n i a u s t n e

(nie należy nadsyłać ich do oceny)

1. Odpowiedz na pytania posługując się wyrazami w nawiasach: a) Kiam vi deziras forveturi al Leningrado? (post du monatoj) b) Kiam vi deziras forveturi al Oslo? (post tri semajnoj)
2. Odpowiedz na pytania wykorzystując wyrazy sygnałne w nawiasach: a) Kioman tagon vi deziras forveturi al Prago? (la 22an de aprilo) b) Kioman tagon vi deziras forveturi al Madrido? (la 16an de junio)

KLUCZ: 1) a) Mi intencas forveturi al Leningrado post du monatoj. b) Mi intencas forveturi al Oslo post tri semajnoj.

2) a) Mi deziras forveturi al Prago la 22an de aprilo. b) Mi deziras forveturi al Madrido la 16an de junio.

S ł o w n i c z e k

vojaĝoficejo (vojaĝ-ofic-ej-o) = biuro podróży; elekti = wybrać; en kiu tago ...? = dost. w którym dniu ...? (np. lunde = w poniedziałek); flugi = lecieć; aviadilo = samolot
loko = miejsce; monsumo (mon-sumo) = suma pieniędzy
pagenda = konieczny do zapłacenia; rezervonumero = numer rezerwacji; aĉetenda = konieczny do kupienia
farenda = konieczny do zrobienia; nepre = koniecznie

Lekcja 3

EN LA VOJAĜOFICEJO "EKSPRESO"

Sinjoro Roberto aĉetas flugbiletojn en vojaĝoficejo, en la vojaĝoficejo EKSPRESO.

Roberto: Bonan tagon!

Oficistino: Bonan tagon! Per kio mi povas servi al vi?

Roberto: Mi deziras aĉeti bileton al Budapeŝto, mia rezervo-
numero estas ...

Oficistino: Por la plej proksima lundo je la 16a horo 35 minutoj?

Roberto: Jes ...

Oficistino: Via nomo, sinjoro?

Roberto: Roberto Taro ...

Oficistino: Mi petas vian pasporton ...

Roberto: Bonvolu, jen la pasporto ...

Oficistino: Jes, ĝi estas valida. En ordo. Ĉu vi deziras aĉeti bileton por unudirekta aŭ ir-reira flugo?

Roberto: Mi petas unudirektan bileton. Kiom ĝi kostas?

Oficistino: 22 mil zlotojn. La aviadilo ekiros je la 16a horo 35 minutoj, sed vi devas anonci vin en la flughaveno ĉe la giĉeto BUDAPEST unu horon pli frue!

Roberto: Jes, mi scias! Kiom longe daŭras la flugo?

Oficistino: Du horojn ...

Roberto: Tri horojn?

Oficistino: Vi misaŭdis aŭ miskomprenis min ... mi diris du horojn!

Roberto: Povas esti, ke mi misaŭdis ...

Oficistino: Certe ...

Roberto: Ĉu la aviadilo alteriĝas en Prago?

Oficistino: Ne, tio estas rekta flugo al Budapeŝto.

O b j a ŝ n i e n i a

Przedrostek "mis-" znaczy: błędnie, niewłaściwie, źle, np.:
aŭdi = słyszeć, misaŭdi = przestyszeć się; kompreni =
rozumieć, miskompreni = źle (błędnie) zrozumieć; miskompreno = nieporozumienie

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania: a) Ĉu Roberto deziras bileton por unudirekta aŭ ir-reira flugo? b) Kiam oni devas

anonci sin en la flughaveno? c) Kion misaŭdis Roberto?

2. Odpowiedz w przybliżeniu: a) Kiom longe daŭras la flugo de Varsovio ĝis Vieno? b) Kiom longe daŭras la vojaĝo per trajno de Varsovio ĝis Parizo? c) Kiom longe daŭras la vojaĝo per ŝipo de Gdansko ĝis Roterdamo?

3. Napisz podobną rozmowę do "En la vojaĝoficejo EKSPRESO", w której: a) mowa jest o podróży do Paryża b) bohater chce kupić bilet powrotny c) samolot ląduje po drodze we Frankfurcie.

Ć w i c z e n i a u s t n e

(nie należy ich nadsyłać do oceny)

1. Powiedz po esperancku: a) Podróż do Londynu trwa dwie godziny. b) Lot do Madrytu trwa trzy godziny.
2. Powiedz po esperancku: a) Proszę bilet na najbliższy wtorek b) Proszę bilet na najbliższy czwartek.

KLUCZ: 1) a) La vojaĝo al Londono daŭras du horojn.
b) La flugo al Madrido daŭras tri horojn.
2) a) Mi petas bileton por la plej proksima mardo.
b) Mi petas bileton por la plej proksima ĵaŭdo.

S ł o w n i c z e k

valida = ważny (mający ważność), będący w mocy; ir-reira = powrotny; unudirekta = w jednym kierunku; ordo = porządek; ekiri = wyruszyć, wystartować; anonci = zgłosić, ogłosić; pli frue = wcześniej; alteriĝi (al-teriĝ-i) = wylądować; rekte = prosto; flughaveno = port lotniczy; trajno = pociąg; ŝipo = statek

Lekcja 4

EN LA LIBROVENDEJO DE PEA

Antaŭ la vojaĝo al Budapeŝto sinjoro Taro vizitas la libro-vendejon de PEA (Pola Esperanto-Asocio) en Varsovio por aĉeti gvidlibron pri Hungario kaj aliajn eldonaĵojn.

Sinjoro Taro: Ĉu vi havas esperantlingvan gvidlibron pri

Hungario?

Vendistino: Nunmomente ne, sed laŭ mia orientiĝo ĝi estas akirebla en la vendejo de la Hungara Instituto en Varsovio.

Sinjoro Taro: Dankon pro la informo! Poste mi iros tien.

Ĉu estas aĉeteblaj ĉe vi iuj Esperanto-libroj el Hungario

Vendistino: Jes, ĉi tie, bonvolu mem elekti!

Sinjoro Taro: Efektive, Hungara Esperanto-Asocio eldonas multajn interesajn beletraĵojn, popularsciencajn kaj fakajn librojn. Ho, "Sciencaj Komunikaĵoj" ... ege interesa, la kursgvidanto mem en nia kurso rekomendis ĉi tiun libroserion.

Vendistino: Ĉu vi deziras aĉeti iun el la volumoj?

Sinjoro Taro: Mi prenos ĉiujn kvar. Ho, mi preskaŭ forgesis ... ĉu vi havas lernolibron de Esperanto por komencantoj?

Vendistino: Jes, sed por poloj ...!

Sinjoro Taro: Jes, ĝuste! Jes ... mi aĉetos ĝin. Ĉu ie estas ricevebla pola-hungara aŭ hungara-esperanta turisma frazaro?

Vendistino: Ĉi-lastaj versajne estas aĉetebla en la Hungara Instituto. Kiam vi vizitos ĝin, bonvolu demandi. Laŭ viaj vortoj mi supozas, ke vi planas vojaĝi al Hungario ... ĉu vi eble bezonas esperantajn donacojn por viaj hungaraj geamikoj?

Sinjoro Taro: Ho, jes ... Sed mi vidas ĉi tie nur librojn.

Vendistino: Ni ankaŭ havas sonkasetojn kun la voĉo de Ludoviko Zamenhof kaj esperantlingvaj kanzonoj pri Varsovio kaj diapozitivojn. Unu el la serioj de la diapozitivoj kun esperantlingvaj klarigoj prezentas la naskiĝlokon de Chopin en Żelazowa Wola. La ceteraj prezentas diversajn vidindaĵojn de Varsovio. Elektu mem! Ĉu vi veturos al Hungario sola aŭ tio estos grupvojaĝo per vojaĝoficejo?

Sinjoro Taro: Mi veturos sola. Mi intencas partopreni en la Internacia Teatra Renkontiĝo en Budapeŝto kaj poste en la simpozio "Esperanto en turismo".

O b j a ŝ n i e n i a

Przysłówek "mem" znaczy: sam (osobiście, a nie kto inny), znaczy, że ktoś występuje, działa we własnej osobie (bez pośredników), z własnej inicjatywy, np.: bonvolu mem elekti

= proszę samemu wybrać; ĉu vi povus mem iri kaj .demandi? = czy mógłbyś pójść samemu i zapytać o to?

Dość często "mem" służy do podkreślenia, uwydatnienia czegoś, np.: Al la kunveno venis kelkaj gravaj personoj, eĉ la urbestro mem. = Na zebranie przyszło (przybyło) kilka ważnych osób, nawet sam burmistrz.

Uwaga! W tym znaczeniu "mem" umieszcza się po słowie, do którego się odnosi.

"Mem" stosuje się również do przeciwstawienia czyjegoś działania, postępowania, czy też zachowania się - temu, co czynia inne osoby, temu, o czym jest mowa, np.: Li petis ŝin resti hejme kaj mem iris renkonte al la gepatroj. = Poprosił ją o pozostanie w domu (dosł. "zostać w domu") a sam poszedł na spotkanie rodzicom.

"Mem" stosuje się również do uwydatnienia czegoś, co odbywa się spontanicznie, bez widocznej przyczyny, zabiegów, czy starań, np.: Karaj gesinjoroj, vi devus lerni, ĉar la lingvo mem ne venos en la kapon. = Drodzy państwo, powinniście się uczyć, ponieważ język sam nie wejdzie (przyjdzie) do głowy (cytat z L.Zamenhofa).

"Sola" znaczy, że dana osoba działa samotnie, bez innych osób, np.: Li restis hejme sola. = Pozostał w domu sam.

Uwaga! Li veturos tien sola, sed li ne devas mem aĉeti la bileton, ĉar faros ĉi tion lia fratino. = On pojedzie tam sam, ale nie musi sam kupić biletu, bo robi to jego siostra.

Przyrostek "-ebl" oznacza możliwość: fari - robić, farebla - możliwy do zrobienia; akiri - osiągnąć, akirebla = osiągalny; vendi - sprzedawać, vendebla - = możliwy do sprzedania, dający się sprzedawać

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu rozmowy:
a) Kion Roberto Taro volas aĉeti en la librovendejo de Pola Esperanto-Asocio? b) Kion prezentas la diapozitivoj, kiuj estas aĉeteblaj en la librovendejo?
2. Odpowiedz na pytania: a) Ĉu vi mem aĉetas donacojn por via patro aŭ faras ĉi tion la patrino? b) Ĉu vi ŝatas fari aĉetojn sola?

3. Napisz podobną rozmowę do "En la librovendejo de PEA", w której rozmówca m.in. chce nabyć powieść Istvána Nemere "Febro", mapę Wegier, slajdy o Krakowie.

Ć w i c z e n i a u s t n e

(nie należy ich nadsyłać do oceny)

1. Zapytaj po esperancku: a) Kie estas aĉetebla słownik polsko-esperancki b) Gdzie jest osiągalny esperanta-pola vortaro?
2. Zapytaj po esperancku: a) Czy sam wybierzesz podarunki dla swoich przyjaciół?
b) Czy sam pójdziesz do sklepu, aby samemu dokonać wyboru podarunków?

KLUCZ: 1) a) Kie estas aĉetebla pola-esperanta vortaro?
b) Kie estas akirebla esperanta-pola vortaro?
2) a) Ĉu vi mem elektos donacojn por viaj geamikoj? b) Ĉu vi sola iros al vendejo por mem elekti la donacojn?

S ł o w n i c z e k

librovendejo = księgarnia; gvidlibro = przewodnik (gvidi = prowadzić, oprowadzać); esperantlingva = w języku esperanto; laŭ mia orientiĝo = według mojej orientacji; akiri = osiągać; ĉe vi = u was; eldoni = wydawać; belestro = beletrystyka, literatura piękna; beletraĵo = utwór literatury pięknej; popularscienca = popularno-naukowy (scienco = nauka); rekomendi = polecić; faka = fachowy; libroserio = seria książkowa; volumo = tom; komencanto = początkujący; frazaro = zbiór zdań (konversacia frazaro = rozmówki); sonkaseto = kasetta magnetofonowa; voĉo = głos; diapozitivo = slajd, przeźrocze; vidindaĵo = rzecz do zobaczenia; grupvojaĝo = podróż grupowa; renkontiĝo = spotkanie; simpozio = sympozjum; febro = gorączka

Lekcja 5

ĈE LA REGISTREJO DE PAKAĴO

Roberto Taro troviĝas en la flughaveno. Li registras sian pakaĵon kaj poste li intencas transiri al la pasport-kontrolejo

Roberto Taro: Sinjoro, kiom da kilogramoj da pakaĵo oni rajtas kunpreni sen krompago?

Oficisto: Vi rajtas kunpreni 20-kilograman pakaĵon. Bonvolu meti viajn valizojn sur la pesilon ... La vojaĝsakon, kiun vi tenas, vi povas kunpreni en la aviadilon ... La valizoj pezas 32 kilogramojn ...

Roberto Taro: Mi vidas, ke mi supersarĝis miajn valizojn ... Kiom oni pagas por ĉiu superkilogramo?

Oficisto: Por ĉiu superkilogramo oni pagas 20 dolarojn.

Roberto Taro: Domaĝe, sed kion fari! Kie oni pagas?

Oficisto: Tie, ĉe la giĉeto "Kaso", dekstre.

Roberto Taro: Ĉi tie estas la kvitanco pri la krompago. Bonvolu diri al la portisto, ke li iom delikate metu mian brunan valizon sur la transportĉareton, ĉar tie troviĝas vazo kaj ĝi povus rompiĝi ...

Oficisto: Vazo? Mi konsilas al vi, ke vi metu ĝin en platan mansaketon kaj kunprenu ĝin en la aviadilon. Tiamaniere ĝi estos pli sekura.

Roberto Taro: Dankon pro la konsilo!

Oficisto: Ne dankinde! Estas superflue danki, ĉar tio ĉi estas mia devo. Ĉu vi ankoraŭ deziras ion?

Roberto Taro: Ne, dankon! Ĉio pasis tre rapide. La bona priservo de LOT superpasis miajn antaŭvidojn, kompreneble pozitive.

O b j a ŝ n i e n i a

Przyimek "super" występuje również w funkcji przedrostka służąc do uwydatnienia odcieni znaczeniowych, powoduje umiędzywnienie czynności ponad jej zwykłe granice, połączone często z osiągnięciem skutków przesadzonych, niekorzystnych, osiągnięcie przewagi, większego nasilenia względem czegoś, np.:

nutri - karmić, supernutri - przekarmić; babili - gawędzić, superbabili (iun) - przegadać (kogoś); krii - krzyczeć, superkrii - przekrzyczeć; ruza - chytry, superruzi - przechytrzyć

homa - ludzki, superhoma - nadludzki; sono - dźwięk, supersona - ponaddźwiękowy (np. supersona aviadilo); flua - płynny, superflua - zbyteczny, superflue - zbytecznie (to wyraz, który powstał w pierwszych latach istnienia esperanta i pozostał).

Przyimek "super" w funkcji przedrostka odpowiada często polskiemu przedrostkowi "prze-", np.: superbela - przepiękny superĉarma - przeuroczy.

Uwaga! Nie należy używać "super-" jako formantu stopnia najwyższego przymiotników!

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadeśłać do sprawdzenia)

1. Odpowiedz na pytania w oparciu o tekst rozmowy:
a) Kiom da kilogramoj pezis la valizo de Roberto Taro?
b) Kíom da dolaroj li devis pagi por ĉiu superkilogramo?
2. Napisz podobną rozmowę, w której: a) bagaż ma 2 kilogramy nadwagi b) urzędnik LOT nie żąda dodatkowej opłaty.
3. Odpowiedz dowolnie na podane pytania i nadeślij do oceny pytania i odpowiedzi wraz z tłumaczeniem na język polski; np.: Ĉu vi iam flugis per supersona aviadilo? Przykładowe wykonanie ćwiczenia:
A: Ĉu vi iam flugis per supersona aviadilo?
B: Jes, antaŭ du jaroj.
A: Czy leciałeś kiedyś naddźwiękowym samolotem?
B: Tak, przed dwoma laty.
a) Kial via fratino supernutras sian filon? b) Kiamaniere vi superruzis vian ĉefon? c) Ĉu laŭ via opinio "super" estas bezonata aŭ superflua?

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Zapytaj po esperancku: a) Czy nasza rozmowa przeszła twoje przewidywania? b) Ile kilogramów ważysz? Czy często się ważysz?
 2. Zapytaj: a) Ile płaci się za (z)ważenie bagażu? Nic.
b) Czy już zważyłaś się w tym tygodniu? Ile ważysz?
- KLUCZ: 1) a) Ĉu nia interparolo superpasis viajn antaŭvidojn? b) Kiom da kilogramoj vi pezas? c) Ĉu vi ofte pesas vin?
2) a) Kiom oni pagas por la pesado (pripeso) de la pakaĵo? Neniom. b) Ĉu vi jam pesis vin ĉi-semajne? Kiom vi pezas?

S ł o w n i c z e k

registri = rejestrować; pakaĵo = багаж (pako - paczka)
 transiri = przejść; kontrolejo = punkt kontrolny; rajti
 = mieć prawo; kunpreni (kun-preni) = zabrać ze sobą
 krompago (krom-pago) = dodatkowa opłata; pesi = ważyć
 (coś, kogoś); pesilo = waga; pezi = mieć wagę (ciężar),
 potocznie: ważyć; ŝargi = ładować; superŝargi = przełado-
 wać; superkilogramo = "nadwaga"; domaĝe = szkoda;
 kion fari = cóż począć; ĝiĉeto = okienko (w urzędzie)
 portisto = bagażowy; transportĉareto = wózek (do przewo-
 żenia); rompi = złamać; plasto = plastik, masa plastyczna
 mansaketo (man-saketo) = torebka ręczna; sekura = bez-
 pieczny; konsili = radzić; pasi = mijać; superpasi =
 przekraczać; antaŭvido = przewidywanie; priservo =
 obsługa; super = nad

Lekcja 6

ĈU VI HAVAS ION POR DEKLARI

Roberto Taro post la pasport-kontrolo troviĝas en la doganejo, doganisto venas kaj demandas lin:

Doganisto: Kie troviĝas via pakaĵo?

Roberto: Ĉi tie, ĉi tiuj du valizoj apartenas al mi.

Doganisto: Ĉu la bruna vojaĝsako kaj la flava valizo ankaŭ apartenas al vi?

Roberto: Ne, nur ĉi tiu plasta mansaketo kaj la teko, kiun mi tenas en la mano.

Doganisto: Ĉu vi havas ion por deklari?

Roberto: Ne. Mi nur kunhavas objektojn por la persona uzo kaj kelkajn donacetojn.

Doganisto: Mi vidas, ke vi havas fotoaparaton, sed mi ne rimarkis ĝian numeron en la dogana deklar-formularo. Kial vi ne registris ĝin?

Roberto: Mi tute ne sciis, ke tio estas necesa ...

Doganisto: Tio estas nepre necesa, bonvolu enskribi la numeron kaj la nomon de la fotilo ...

Roberto: Kompreneble, mi tuj faros ĉi tion ...

Doganisto: Ĉu vi eble forveturigas nun malnovajn librojn aŭ artverkojn el la pasinta jarcento ... el la antaŭmilita periodo?

Roberto: Tute ne. Mi nur kunprenas kelkajn tute novajn

Esperanto-librojn, kelkajn diapozitiv-seriojn pri Pollando, sonkasetojn kun la voĉo de Zamenhof kaj kelkajn sen-signifajn bagatelaĵojn ...

Doganisto: Ĉu vi kunhavas cigaredojn, alkoholaĵojn, narkotikojn ...?

Roberto: Narkotikojn mi ne uzas ...

Doganisto: Mi ne demandas, ĉu vi uzas, sed ĉu vi kunhavas, kunportas?

Roberto: Tute ne!

Doganisto: Kaj se temas pri alkoholaĵoj, cigaredoj, kiom?

Roberto: Nur tiom, kiom rajtas kunporti turisto. Mi kunhavas 200 cigaredojn kaj duonlitron da pola vodko.

Doganisto: Bonvolu malfermi la pli grandan valizon ...

Roberto: Kompreneble ...

Doganisto: Ĉu tiu ĉi kandelingo el sukceso kaj cigaredingo el oro apartenas al vi?

Roberto: Jes, sed tio estas imitaĵoj de sukceso kaj oro!

Doganisto: Jes, efektive. Kial vi ne diris, ke vi kunportas revolveron?

Roberto: Ha...ha...ha... ja tio estas ludilo ...

Doganisto: Nu, en ordo. Bonan vojaĝon!

Roberto: Dankon!

O b j a ŝ n i e n i a

Przyrostek "-ing" służy do utworzenia nazw przedmiotów wskazujących: obsadę, nasadę, np.: kandelo - świeca, kandelingo - świecznik; cigaredo - papieros, cigaredingo - cygarniczka; glavo - miecz, glavingo - pochwa miecza; fingro - palec, fingringo - naparstek.

Samodzielnie "ingo" znaczy: obsada, nasada, pochwa. Czasownik "ingi" (rzadko używany!) znaczy: umieścić w obsadce, nasadce, pochwie, np.: ingi ampolon - wkręcić żarówkę (malingi - wykręcić żarówkę); ingi sparkilon - wkręcić świecę zapłonową (w samochodzie) itp.

Zwrot "havi ion por ... -i" występuje w zdaniach podrzędnych celowych i jest skrótem "havi ion, kio estas por ... -i", np.: Ĉu vi havas ion por legi? = (Ĉu vi havas ion, kio estas por legi?) = Czy masz coś do czytania?; Ĉu vi havas ion por deklari? = Czy masz coś do zadeklarowania (oclenia)?

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania: a) Ĉu Roberto Taro havis ion por deklari? b) Kion ĉe la fino de la kontrolado trovis la doganisto?
2. Respondy per 5-6 frazoj (odpowiedz za pomocą 5-6 zdań): Ĉu homoj kutimas kontrabandi varojn por plezuro aŭ pro io alia? Proszę dołączyć tłumaczenie napisanego tekstu.
3. Napisz dowolną własną rozmowę z celnikiem, objętość 16-20 wierszy. Dołączyć tłumaczenie.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Zapytaj: a) Czy masz coś do zjedzenia? b) Kiedy będziesz miał coś do zjedzenia?
2. Zapytaj: a) Gdzie znajduje się coś do czytania? b) Gdzie jest coś do picia?

KLUCZ: 1. a) Ĉu vi havas ion por manĝi? b) Kiam vi havos ion por manĝi?
2. a) Kie troviĝas io por legi? b) Kie estas io por trinki?

S ł o w n i c z e k

dogano = cło; aparteni = należeć; bruna = brązowy
flava = żółty; teko = teczka; teni = trzymać; deklari
= deklarować, oświadczać; zgłosĉi do oclenia; persona
uzo = użytek osobisty; formularo = formularz; registri
= zarejestrować; necesa = konieczny; forveturigi = wy-
wieźć; artverko = dzieło sztuki; pasinta = miniony, ubie-
gły; jarcento = stulecie, wiek; antaŭmilita = przedwojenny
periodo = okres; sensignifa (sen-signifa) = będący bez
znaczenia; sukceso = bursztyn; oro = złoto; imiti =
imitować; ludilo = zabawka; frazo = zdanie; signifo
= znaczenie.

Lekcja 7

MI NE DUBAS PRI VIA REPUTACIO

Roberto Taro venas al la kontrolejo de limgardistoj.

Limgardisto: Bonvolu meti vian tekono sur la tablon ...
Jes, ankaŭ la platan mansaketon! Dankon! Kaj nun
trapasu la esplor-framon ...

Roberto: Ĉu tio estas ĉio?

Limgardisto: Momenton ... la kontrol-aparato montras,
ke vi kunhavas metalan objekton ...?

Roberto: ... eble tio estas panero aŭ sablero ...

Limgardisto: Ne ŝercu! Kio ĝi estas?

Roberto: La sola metalo aŭ ĝustadire - metalajo, kiun
mi kunhavas en la poŝo, tio estas kelkaj metalaj
moneroj, verŝajne la aparato ...

Limgardisto: ... eraras!?

Roberto: Jes, certe!

Limgardisto: Ĉi tiel diras ĉiuj pasaĝeroj! Hm ... Do vi
asertas, ke la aparato eraras ... Malgraŭ tio, bonvolu
levi la manojn ... Jes, dankon! Spite vian certigon
mi havas la devon kontroli, kio troviĝas en viaj poŝoj
... ? tondilo?

Roberto: Ho, efektive, nun mi rememoris. Kiam la valizoj
jam estis pretaj, mi rimarkis, ke mi forgesis pri la
tondilo, kiu restis sur la tablo kaj tiam malgraŭvole
mi metis ĝin en la poŝon ... Pardonu, sinjoro ...

Limgardisto: Mi bedaŭras, sed vi ne rajtas kunhavi en
la aviadilo tiel grandegan tondilon! Ja ĝi povus servi
kiel armilo!

Roberto: Sed, sinjoro, mi ja estas trankvila homo kun
bona reputacio. Mi neniam perforte forkondukus avia-
dilon ...!

Limgardisto: Mi ne dubas pri via reputacio, sed mi devas
obei la regulojn de flugsekureco. Ni agas por la bono
de ĉiuj pasaĝeroj! Mi tre bedaŭras, sed malgraŭ mia
fido al vi - vi devas deponi la tondilon ĉi tie. Alie
ni ambaŭ agus spite la regulojn. Ĉe la reveno vi rerice-
vos ĝin, jen la konfirmilo pri la depono.

O b j a ŝ n i e n i a

Przyrostek "-er" oznacza: część, częstóczkę, element,
np.: sablo - piasek, sablero - ziarno piasku; pano - chleb,

panero - okruszyna, okruch chleba; mono - pieniądze, mone-ro - moneta; neĝo - śnieg, neĝero - płatek śniegu; hajlo - grad, hajlero - ziarnko gradu.

Przyimek "malgraŭ" znaczy: mimo, np.: Malgraŭ la malbona vetero mi iom promenos = Mimo złej pogody trochę pospaceruję.; Malgraŭ viaj belaj vortoj mi ne kredas al vi. = Mimo twoich pięknych słów nie wierzę ci.

Przyimek "malgraŭ-" występuje również w funkcji przedrostka, np.: malgraŭvola - mimowolny.

Uwaga! Do tej pory zanotowano tylko to jedno zastosowanie w funkcji przedrostka!

Podobne znaczenie wyraża przysłówka "spite", ale wskazuje działanie wbrew czemuś (komuś), na przekór, np.: Spite vian averton mi telefonis al ŝi. = Wbrew twojej przestrodze zatelefonowałem do niej.; Spite al via argumento li rifuzis la helpon. = Wbrew twojemu argumentowi (on) odmówił pomocy.

Uwaga! Po "spite" może wystąpić biernik lub przyimek "al" (rzadziej "de").

Ć w i c z e n i a

(należy je wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania: a) Kion Roberto kunhavis en la poŝo? b) Kion decidis pri la tondilo la kontrolisto?
2. Odpowiedz w kilku zdaniach: Ĉu vi iam havis malfacilaĵojn ĉe la limo? Pro kio? (do odpowiedzi dołącz tłumaczenie na język polski)
3. Napisz podobną rozmowę ("Mi ne dubas pri via reputacio"), w której kontroler zakwestionuje jakiś niebezpieczny przedmiot. Nadeślij z tłumaczeniem.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Zapytaj: a) Czy wątpisz w reputację tego pana? b) Czy wątpisz w prawdziwość jego słów?
2. Zapytaj: a) Dlaczego wbrew mojej przestrodze spotkałeś się z nią? b) Dlaczego wbrew jej argumentom odmówiłeś jej pomocy?

KLUCZ: 1. a) Ĉu vi dubas pri la reputacio de ĉi tiu sinjoro? b) Ĉu vi dubas pri la vereco de liaj vortoj?

2. a) Kial spite mian averton vi rekontiĝis kun ŝi? b) Kial spite ŝiajn argumentojn vi rifuzis helpon al ŝi. (lub: ... al ŝi helpon)

S t r o w n i c z e k

dubi = wątpić; limgardisto (lim-gard-isto) = strażnik służby granicznej; plasta = plastikowy; mansaketo = torebka podręczna; trapasi (tra-pasi) = przejść przez coś; kunhavi = mieć ze sobą; poŝo = kieszeń; erari = mylić się, błędzić obei = być posłusznym, przestrzegać; flugsekureco (flug-sekur-eco) = bezpieczeństwo lotu; agi - działać; reveno = powrót; rricevi = otrzymać ponownie; konfirmilo = potwierdzenie (kwit); deponi = deponować, oddawać na przechowanie; alie = inaczej

Lekcja 8

BUDAPEŬTO ESTAS ADMIRINDA URBO

Roberto kune kun la aliaj pasaĝeroj eniras la aviadilon.
Roberto: Let me help you to carry it. (Lasu min helpi vin).

Pasaĝerino: That's very kind of you. (Tio estas tre afabla viaflanke).

Roberto: Are you English? (Ĉu vi estas anglino?)

Pasaĝerino: No, I'm not. I'm Swede. (Ne, mi ne estas. Mi stas svedino).

Roberto: Do you speak Esperanto? (Ĉu vi parolas Esperante?)

Pasaĝerino: Yes, I do. (Jes, mi parolas).

Roberto: Bonege! Mi ankaŭ parolas Esperante.

Pasaĝerino: Se vi preferas paroli Esperante ol angle, ni povas paroli Esperante.

Roberto: Jes, tre bone. Mi preferas paroli Esperante ol angle, ĉar mi ne scipovas paroli angle tute flue.

Pasaĝerino: Ĉu mi povas okupi lokon apud vi?

Roberto: Jes, bonvolu, mi ĝojas. Ĉu vi preferas sidi apud la fenestro aŭ en la mezo?

Pasaĝerino: Se mi rajtas elekti, mi preferus apud la fenestro. Varsovio estas vidinda urbo kaj mi ankoraŭ volus vidi ĝin birdfluge.

Roberto: Bone. Sed mi ankoraŭ ne prezentis min, mi nomiĝas Roberto Taro. Mi flugas al Budapeŝto.

Pasaĝerino: Mi ĝojas, mi nomiĝas Ingrid Carlsson, mi flugas

- al Sofio transite tra Budapeŝto.
- Roberto: Mi ofte vizitas Budapeŝton, ĝi estas admirinda urbo ...
- Pasaĝerino: ... kun multaj vizitindaj muzeoj. Cetere mi esperas, ke Sofio estas same interesa, mi vizitos ĝin por la unua fojo.
- Roberto: La aviadilo jam troviĝas sur la start-vojo, post momento ni ekflugos.
- Pasaĝerino: Mi devas konfesi, ke mi ne tute bone sentas min, mi sentas iom da naŭzo ...
- Roberto: Mi tuj mendos por vi konjakon, ĝi certe helpas!
- Pasaĝerino: Jes, mi petas ...
- Roberto: Cetere por mi mi ankaŭ mendos konjakon ...

O b j a ŝ n i e n i a

Czasownik "lasi" znaczy "zostawić, pozostawić", a także "zezwoić, pozwolić", np.: Lasu lin paroli. = Pozwól mu mówić.; Lasu min helpi vin. (... = al vi) = Pozwól mi pomóc tobie.; Lasu ŝin eniri. = Pozwól jej wejść.

Przy porównaniach po czasowniku "preferi" przed bezokolicznikiem używa się "ol", np.: Mi preferas ripozi ol danci. = Wolę odpocząć niż tańczyć.

Przed rzeczownikami używa się "al", np.: Mi preferas kafon al teo. = Wolę kawę niż herbatę.

Przyrostek "-ind" znaczy "godzien, wart, zasługujący na...", np.: admiri - podziwiać, admirinda - godny podziwu; kredi - wierzyć, kredinda - wiarygodny; bedaŭri - żałować, bedaŭrinda - ubolewania godny; fidi - ufać, fidinda - godny zaufania.

Samodzielnie "inda" znaczy: godny, godzien, wart. Po "inda" i "indi" (zasługiwać) występuje biernik, np.: Li indas ŝian amon. = On zasługuje (godzien jest) na jej miłość; La afero ne indas penon. = (Ta) sprawa nie warta jest wysiłku.

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

- Odpowiedz na pytanie: a) En kiu lingvo Roberto interparolis en la komenco kun la fremdulino? b) En kiu lingvo ili interparolis poste?
- Dokończ następujące rozmowy: a) A: Kial Budapeŝto

estas vidinda urbo? B: Tial, ke ...

b) A: Kial Eva estas fidinda knabino? B: Tial, ke ...

3. Napisz podobna rozmowę, w której: bohaterką będzie Niemka, która udaje się do Belgradu (Beogrado) i chce się napić mocnej kawy.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Zapytaj: a) Dlaczego nie dajesz (pozwalas) mu wejść?
b) Dlaczego nie pozwalasz mu napić się wina?
2. Powiedz: a) Wolę czytać książkę niż oglądać telewizję.
b) Wolę film od książki.

KLUCZ: 1. a) Kial vi ne lasas lin eniri? b) Kial vi ne lasas lin trinki vinon?

2. a) Mi preferas legi libron ol rigardi televidon.
b) Mi preferas filmon al libro.

S ł o w n i c z e k

lasi = zostawić, pozostawić, pozwolić; eniri = wejść;
viaflanke = z twojej strony; preferi = woleć; mezo =
środek; elekti = wybrać; birdfluge (bird-fluge) = z lotu
ptaka (birdo - ptak); transite tra = tranzytem przez
por la unua fojo = po raz pierwszy (= unuafoje); start-
vojo = pas startowy; naŭzo = mdłość, naŭzi = mieć (odczu-
wać) mdłości; mendi = zamówić

Lekcja 9

MI TROVAS ĜIN BONGUSTA

(Interparolo en la aviadilo)

Pasaĝerino: Dankon pro la konjako! Mi opinias vian proponon tre trafa. Nun mi sentas min pli bone.

Roberto: Mi ĝojas. Ĉu vi ankoraŭ deziras ion?

Pasaĝerino: Ne, ĉar mi vidas, ke la stevardino venas al ni kun manĝaĵo.

Roberto: Kion vi trinkos, kafon aŭ teon?

Pasaĝerino: Mendu por mi kafon kun kremo.

Roberto: Mi prenos teon.

(la pasaĝerino malfermas la platan skatolon kun la manĝaĵo)

Pasaĝerino: Hmm ... la manĝaĵo aromas tre agrable.

Roberto: Ho, jes, vi pravas. Vidu, por la antaŭmanĝo ni ricevis ŝinkon kun tomato kaj por la ĉefplado ni ricevis rizon kun kneloj kaj kukumo ...

Pasaĝerino: Estas ankaŭ deserto ... Ĉi tiu fromaĝkuko aspektas bongusta, ĉu ne?

Roberto: Jes, mi konsideras ĝin bongusta. Sed mi vidas, ke la stevardino portas al ni ankaŭ fruktojn.

Pasaĝerino: Kiel gustas al vi la kukumo?

Roberto: Mi trovas ĝin bongusta, kvankam ĝi eble estas iom tro acida ...

Pasaĝerino: Jes, mi samopinias!

O b j a ŝ n i e n i a

W czytance występują zdania przypisujące cechy i właściwości; dopełnienie bliższe występuje w nich zawsze w bierniku a odnoszący się do dopełnienia bliższego orzecznik zawsze występuje w mianowniku (o ile nie jest wyrażony bezokolicznikiem). W tego rodzaju zdaniach wyrażamy własny pogląd, opinię w jakiejś sprawie. Kiedy mówimy, że "la kafo estas bongusta" (kawa jest smaczna) stwierdzamy pewien obiektywny fakt. Kiedy mówimy "Mi trovas la kafon bongusta" (dosł. Znajduję, że kawa jest smaczna) wyrażamy własny pogląd, przypisując (po degustacji) kawie własną ocenę.

Cechy i właściwości przypisuje się: a) myślą: pensi - myśleć, opinii - uważać, sĉiĉi - sędzić, kredi - wierzyć, juĝi - sędzić, ŝati - lubić, trovi - znaleźć, senti - czuć, odczuwać, np.: Mi opinias lin tre kuraĝa. = Uważam, że jest bardzo odważny; Mi ŝatas lin sobra. = Lubię, jak jest trzeźwy; Li trovas ŝin naiva. = Znajduje ją naiwną (uważa ją za naiwną).

b) mową: nomi - nazwać, aserti - twierdzić, np.: Li asertis la planon malbona. = Twierdził, że plan jest zły.; Li nomis ŝin la plej bona lernantino en la grupo. = Nazwał ją najlepszą uczennicą w grupie.

c) uczynkiem: elekti - wybrać, prezenti - zaprezentować, pentri - namalować, desegni - narysować, skulpti - wyrzeźbić, np.: oni elektis lin prezidanto - wybrano go przewodniczącym; ŝi desegnis ŝin malalta - ona narysowała ją niską (mimo, iż np. była wysoka).

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Odpowiedz na pytania (respondu la demandojn):
a) Kiel sentas sin la pasaĝerino? b) Kion la pasaĝeroj ricevis por la tagmanĝo? c) Kiel gustas al Roberto la kukumo? ĉ) Kia li trovas la kukumon?
2. Napisz podobna rozmowę, w której bohaterka: a) dziękuje za kawę, b) prosi, aby zamówić jej kawę bez śmietanki (sen kremo) c) uważa, że ogórek nie jest zbyt kwaśny.
3. Odpowiedz na pytania, wykorzystując sugestie podane w nawiasach: a) Kia vi opinias Robertson? (bardzo odważny) b) Kia vi trovas ĉi tiun teon? (za mocna) c) Kia li desegnis ŝin? (za wysoka)
4. Napisz pytania do następujących odpowiedzi: a) Ĝi estas iom tro amara. b) Ĝi estas tro dolĉa. c) Ĝi estas tro maldolĉa. ĉ) Ili estas tro acidaj. d) Ili estas tro salaj.

S ł o w n i c z e k

bongusta = smaczny (gusto - smak); trafa - trafny; stevardo = steward; stevardino = stewardessa; mendi - zamówić; kremo = śmietanka; plasto = plastik; skatolo = pudełko; aromo = aromat; pravi = mieć rację; antaŭmanĝo = przystawka (potrawa); plado = danie (potrawa), półmisek; pladeto = spodek (pod szklanę, filiżankę) = subtaso; ĉefplado = danie główne; knelo = klopsik; fromaĝkuko = sernik; aspekti = wyglądać, mieć wygląd; konsideri = uważać za, brać pod uwagę; gusti = smakować, mieć smak; kvankam = chociaż; eble = może; acida = kwaśny; sala = słony; amara = gorzki; tro = zbyt

Lekcja 10

NEKREDEBLA AFERO

(En la flughaveno de Budapeŝto)

Roberto: Nu, la flugo pasis rapide, nun vi restos en la transitejo kaj mi veturos al la urbocentro de Budapeŝto. Kiam ekflugos via aviadilo?

Pasaĝerino: Post du horoj. Sed verdire Sofio ne estas la celo de mia vojaĝo.

Roberto: Kien vi veturos de Sofio?

Pasaĝerino: Al Pisanica.

Roberto: Kie ĝi situas?

Pasaĝerino: Apud Smoljan.

Roberto: Ĉu vi intencas partopreni la Internacian Esperanto-Kurson en la hotelo ESPERANTO en Pisanica?

Pasaĝerino: Jes, mi ricevis invitleteron de la hotelestro, kiu estas mia malnova leteramiko kaj mi tuj decidis kapti la okazon por agrable pasigi la libertempon kaj profundigi mian lingvokonon.

Roberto: Mi aŭdis, ke en Smoljan estas multe da esperantistoj. Laŭdire eĉ la urbestro konas nian lingvon.

Pasaĝerino: Mi ne scias, sed en la ĉefartikolo de la lasta numero de "Bulgara Esperantisto" mi legis, ke iu lernejestro de Smoljan bone konas Esperanton.

Roberto: Do vi certe havos multe da okazoj por ekzerci la lingvouzon kaj profundigi vian lingvokonon.

Pasaĝerino: Certe jes! Sed en Pisanica mi pasigos nur 10 tagojn.

Roberto: Ĉu poste vi revenos hejmen?

Pasaĝerino: Ne, poste kune kun pola ekskurso de Esperantotur el Bydgoszcz mi veturos al Balatonfüred en Hungario por partopreni 4-tagan Internacian Renkontiĝon de Esperanto-Turistoj (IRET) ...

Roberto: Nekredebla afero ...!

Pasaĝerino: Kial nekredebla afero?

Roberto: Tial, ke mi ankaŭ partoprenos la Renkontiĝon.

Pasaĝerino: Do ni certe renkontiĝos denove.

Roberto: Mi tre ĝojas. Kaj kion vi planas fari post la Renkontiĝo?

Pasaĝerino: Per la sama aŭtoĉaro de Esperantotur mi veturos tra Ĉeĥoslovakio al Pollando, kie finiĝos mia unumonata libertempo.

Roberto: Kaj do, ĝis la revido!

Pasaĝerino: Ĝis la! Kaj bonan vojaĝon!

O b j a ŝ n i e n i a

Przedrostek "ĉef-" znaczy: najważniejszy, największy, będący najwyższej rangi w stosunku do innych osób lub przedmiotów np.:

ministro - minister, ĉefministro - premier; redaktoro - redaktor, ĉefredaktoro - redaktor naczelny; episkopo - biskup, ĉefepiskopo - arcybiskup; artikolo - artykuł, ĉefartikolo - artykuł wstępny, ĝoŭny artikolo - artykuł ĝoŭny; urbo - miasto, ĉefurbo - stolica; strato - ulica, ĉefstrato - ĝoŭna ulica; afero - sprawa, ĉefafero - ĝoŭna sprawa; vojo - droga, ĉefvojo - ĝoŭna droga; altaro - ołtarz, ĉefaltaro - ołtarz ĝoŭny; preĝejo - kościół, ĉefpreĝejo - katedra (częściej = katedralo); manĝo - posiłek, ĉefmanĝo - ĝoŭny posiłek.

Przedrostek ten występuje również samodzielnie z odpowiednimi końcówkami: ĉefo - szef, przełożony; ĉefi - zajmować kierownicze stanowisko, być najważniejszym, np.: Li ĉefas en la fabriko MIFAMA. = On zajmuje kierownicze stanowisko w fabryce MIFAMA.; Por mi ĉefas du aferoj. = Dla mnie ĝoŭne (najważniejsze) są dwie sprawy.

Ĉeĝaĝo - rzecz (sprawa) ĝoŭna; ĉefe (= antaŭ ĉio) - ĝoŭnie; ĉefulo - dostojnik.

Przyrostek "-estr" znaczy: kierownik, naczelnik, np.: lernejo - szkoła, lernejestro - kierownik szkoły, oficejo - biuro, oficejestro - kierownik biura; ŝipo - statek, ŝipestro - kapitan statku; urbo - miasto, urbestro - burmistrz; vilaĝo - wieś, vilaĝestro - sołtys; stacio - stacja, staciestro - kierownik (naczelnik) stacji; hotelo - hotel, hotelestro - kierownik hotelu; labori - pracować, laborestro - kierownik prac; majster.

Przyrostek "estr" występuje również samodzielnie, np.: estro - kierownik, naczelnik, estri - zarządzać, estrado - kierowanie, zarządzanie, estraro (estr-aro) - zarząd, estrarano (estr-ar-an-o) - członek zarządu, ĉefestraro (ĉefa estraro) - zarząd ĝoŭny.

Uwaga! Różnica między "-estr-" a "ĉef-" polega na tym, że "ĉef-" podkreśla wyższą rangę wobec innych podobnych osób lub rzeczy, natomiast "-estr" wskazuje rzeczywistą władzę (najczęściej kierownictwo z tytułu pełnionej funkcji zawodowej).

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Respondu la demandojn: a) Al kiu loko veturas Ingrid Carlsson? b) Kien ŝi intencas veturi post la vizito en Pisanica?

2. Napisz rozmowę podobną do "Nekredebła afero", w której bohaterka wybiera się do Warny, jej znajomy nie jest kierownikiem hotelu lecz kierownikiem szkoły, po wizycie w Warnie zamierza ona powrócić do kraju. Nadeślij wraz z tłumaczeniem.
3. Napisz dokończenie dwóch rozmów (dowolnej treści!) o objętości 8-12 zdań każde i nadeślij z tłumaczeniem na język polski:
 - a) A: Kie situas Varna?
B: ...
 - b) A: Kien vi veturos post la vizito en Parizo?
B: ...

Ć w i c z e n i a u s t n e

Powiedz po esperancku: a) Karol jest redaktorem naczelnym czasopisma w stolicy Polski. b) Mój znajomy pełni kierownicze stanowisko w fabryce rowerów w Bydgoszczy. c) Ewa kieruje pracą grupy ochotników.

KLUCZ: a) Karlo estas ĉefdirektoro de revuo en la ĉefurbo de Pollando. b) Mia konato ĉefas en la fabriko de bicikloj en Bydgoszcz. c) Eva estras la laboron de grupo de volontuloj.

S ł o w n i c z e k

resti = pozostawać; transitejo = miejsce tranzytu, strefa tranzytowa; ekflugi = wylecieć, odlecieć; verdire (verdire) = prawdę powiedziawszy; invitletero = list-zaproszenie (inviti - zaprosić); leteramiko = przyjaciel po piórze, korespondent (= korespondanto); kapti la okazon = schwytać okazję, skorzystać z okazji; profundigi = pogłębić; lingvokono = znajomość języka; laŭdire (laŭ-dire) = podobno, jak mówią; lingvouzo = użycie języka; pasigi (pas-igi) = spędzić; reveni (re-veni) = powrócić; nekredebła (ne-kred-ebł-a) = nie do uwierzenia

Lekcja 11

ĈU LA VALUTŜANGŬ ANKORAŬ FUNKCIAS

(Interparolo en informejo)

Roberto: Bonan tagon! Ĉu vi parolas Esperante?

Informistino: Bonan tagon! Hazarde jes!

Roberto: Mi ĝojas. Ĉu vi povus informi min, kiamaniere mi povus atingi la urbocentron de Budapeŝto?

Informistino: Ĝi estas tute facile atingebla. De la flughaveno al la urbocentro vi povas veturi per urba aŭtobuso aŭ per speciala aŭtobuso de MALEV, kiu veturas ĝis la urbocentro mem.

Roberto: Kiom longe daŭras la veturo?

Informistino: La veturo per MALEV-aŭtobuso daŭras nur 20 minutojn, ĉar ĉi tiu aŭtobuso veturas rekte ĝis la urbocentro kaj haltas nenie ... Kompreneble, se urĝas al vi, vi povas preni taksion kaj tiam vi atingos la urbocentron post proksimume 10 minutoj.

Roberto: Ĝis kiu loko en la urbocentro veturas la aŭtobusoj de MALEV?

Informistino: Ĝis Engels-Placo.

Roberto: Kiom ofte ekiras la aŭtobusoj de MALEV direkte al la urbocentro?

Informistino: Ĉiun dudekan minuton kaj vespere ĉiun tridekan minuton.

Roberto: Sed de kie ili ekiras? Kie troviĝas la haltejo?

Informistino: De la placo antaŭ la flughaveno. Vi facile trovos ĝin, ĝi estas trovebla dekstre.

Roberto: Dankon ... ankoraŭ unu afero, mi volus ŝanĝi monon, ĉu ĉi tio estas farebla ĉi tie?

Informistino: Jes, la valutŝanĝejo troviĝas sur la teretaĝo de la flughaveno. Bonvolu iri rekte kaj poste dekstren, de tie ĝi jam estas videbla.

Roberto: Bone, espereble ĝi ankoraŭ funkcias?

Informistino: Certe jes.

Roberto: Kaj la lasta demando - ĉu ĉi tie estas aĉeteblaj aŭtobusbiletoj?

Informistino: Jes, maldekstre en la ĝiceto numero kvar.

Roberto: Dankon pro la informoj!

Informistino: Ne dankinde!

O b j a ŝ n i e n i a

Przyrostek "-ebl" wskazuje możliwość, zdolność osiągnięcia czegoś, np.: legi - czytać, legebla - czytelny; manĝi - jeść, manĝebla - jadalny, ĉu (z)jedzenia; fari - robić, farebla - możliwy do zrobienia; kaŝi - ukryć, kaŝebla - możliwy do ukrycia.

Samodzielnie "ebla" znaczy: możliwy; eble - może; ebli

- być możliwym, *ĉu tio eblas?* - czy to jest możliwe?
ebligis - umożliwić (coś komuś), np.: *ĉi tiu mono ebligis mian vojaĝon* - te pieniądze umożliwiły moją podróż;
ebleco - możliwość, np.: *la ebleco de la forveturo ĝojigis min* - możliwość wyjazdu ucieszyła mnie; *ebla* - możliwy, np.: *la vojaĝo fariĝis ebla*, kiam mi ricevis la bileton - podróż stała się możliwa, gdy otrzymałem bilet; *malebla* = *neebla* - niemożliwy, np.: *ŝia vizito estis malebla* - jej wizyta była niemożliwa; *neeblaĵo* - rzecz niemożliwa, np.: *vi postulas neeblaĵojn* - wymagasz rzeczy niemożliwych; *neebleco* - niemożliwość, *malebligis* - uniemożliwić.

Częstotliwość wyraża się m.in. biernikiem, np.: *ĉiun duan tagon* - co dwa dni; *ĉiun trian semajnon* - co trzeci tydzień; *ĉiun kvaran horon* - co cztery godziny.

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

- Odpowiedz na pytania (*respondu la demandojn*):
 - Ĉu la urbocentro de Budapeŝto estis facile atingebla?*
 - Kiom longe daŭras la veturo per MALEV-aŭtobuso?
 - Kiom ofte ekiras la aŭtobusoj de MALEV direkte al la urbocentro? ĉ) De kie ekiras la aŭtobusoj?
 - Kie troviĝas la valut-ŝanĝejo? e) Kie estas aĉeteblaj la aŭtobus-biletoj?
- Odpowiedz na pytania wykorzystując elementy sygnałne w nawiasach:
 - Kiom ofte vi vizitas Sofion? (co 3 lata)
 - Kiom ofte vi vizitas vian onklon? (co 2 tygodnie)
 - Kiom ofte vi vizitas Hungarion? (co 4 miesiące)
 - Kiom ofte Eva vizitas Roberton (co 3 dni)
- Napisz podobną rozmowę, w której bohater z dworca lotniczego Okęcie chce się dostać do centrum Warszawy. Bohater pyta o "taksistacio" (taksi-stacio - postój taksówek), ale informatorka radzi mu jechać autobusem). Dołączyć, jak zwykle, tłumaczenie tekstu.

Ć w i c z e n i a u s t n e

- Zapytaj:
 - W jaki sposób mógłbym dotrzeć do centrum Paryża?
 - W jaki sposób mógłbym dotrzeć do dzielnicy Bielany? (dzielnica - kvartalo)

2. Powiedz: a) Podróż trwa dwie godziny. b) Jazda trwa piętnaście minut.

KLUCZ: 1. a) Kiamaniere mi povus atingi la centron de Parizo? b) Kiamaniere mi povus atingi la kvartalon Bielany?

2. a) La vojaĝo daŭras du horojn. b) La veturado (=veturo) daŭras dek kvin minutojn.

S ł o w n i c z e k

hazarde = przypadkowo; kiamaniere = w jaki sposób; atingi = osiągnąć; halti = zatrzymać się; se urgas al vi = jeśli ci pilno, jeśli ci się spieszy; urĝa - nagły, pilny urĝi - przynaglać, ponaglać (= urĝigi); proksimume = w przybliżeniu; ekiri = wyruszać; trovebla (trov-ebila) = możliwy do znalezienia, dający się znaleźć; espereble (esper-ebi-e) = przypuszczalnie, jak można mieć nadzieję; ĝiĉeto = okienko w urzędzie (gdzie załatwia się klientów)

Lekcja 12

KIOMFOJE EN LA SEMAJNO?

(Interparolo en la valut-ŝanĝejo)

Roberto: Ĉu mi povas ŝanĝi monon?

Oficistino: Jes, kompreneble. Kiun valuton vi deziras ŝanĝi?

Roberto: Ĉu vi akceptas dolarojn?

Oficistino: Jes, ni akceptas. Kiom vi volas ŝanĝi?

Roberto: 800 dolarojn. Ĉu vi povus informi min pri la aktuala kurzo (kur-zo)

Oficistino: Por unu dolaro ni pagas 10 forintojn, duoble pli ol antaŭ tri jaroj. Por 800 dolaroj vi ricevos ok mil forintojn ...

Roberto: Mi ankoraŭ havas ĉekon por 200 dolaroj. Ĉu mi povas ĉekpreni monon ĉi tie?

Oficistino: Jes, sed ĉe la ĝiĉeto numero du. Mi ŝanĝas nur kontantan monon. Ĉu vi deziras nur monbiletojn?

Roberto: Mi petas 7800 forintojn en monbiletoj kaj 200 forintojn en moneroj.

Oficistino: Bonvolu ... jen la monbiletoj kaj jen la moneroj ... Kaj ĉi tie estas la kvitanco pri la monŝanĝo. Ĉu ĉio estas en ordo?

Roberto: Jes, en ordo! Mi ankoraŭ havas peton al vi ...

Oficistino: Jes?

Roberto: Fakte estos unu peto kaj unu demando.

Oficistino: Jes ... mi aŭskultas vin.

Roberto: Mi volus transsendi perpoŝte 1500 forintojn al mia amiko, kiu loĝas en Gyula ... Pasintjare, kiam mi vizitis Hungarion, mi ne kunhavis monon kaj li pagis la adiaŭan vespermanĝon ...

Oficistino: Ĉu vi konas la numeron de lia bankkonto?

Roberto: Jes, mi tuj skribos al vi la numeron de lia bankkonto kaj ankaŭ lian adreson. Li havas sian konton en la Hungara Nacia Banko ...

Oficistino: Bone. Ĉu ankoraŭ per io mi povas servi vin?

Roberto: Ho, jes, se vi estus tiel afabla, mi volus deponi 10000 dolarojn por la periodo de mia estado ĉi tie.

Oficistino: Se vi volas nur deponi la monon, vi povas fari ĉi tion en ĉiu hotelo. Sed se vi volas plasi la monon en nia banko, vi devus fondi ĉe ni specialan konton.

Roberto: Bone, sed ĉu mi poste povos depreni la monon laŭ mia deziro?

Oficistino: Kompreneble!

Roberto: Kiomfoje en la semajno funkcias viaj bankoj?

Oficistino: Kvinfoje en la semajno, ĉiutage escepte de la semajnfinoj, de la 8a ĝis la 12a horo. Nur en ambaŭ flughavenoj de Budapeŝto niaj filioj de la Hungara Nacia Banko funkcias de la 8a ĝis la 18a horo.

Roberto: Ĉi-kaze mi volus fondi ĉe vi konton kaj meti la monon en la konton. Cetere, se eblas, bonvolu fondi la konton tuj, ĉar dum la estado ĉi tie mi ne volus kunhavi tiom da mono.

O b j a ŝ n i e n i a

Rzeczownik "fojo" (raz) występuje w funkcji przyrostka wskazując wielokrotność określoną liczebnikiem, np.:
dufoje - dwa razy, kvinfoje - pięć razy

W miejsce przyrostka "-foje" pojawia się często w języku potocznym forma rzeczownikowa w bierniku, np.:

du fojojn - dwa razy, kvin fojojn - pięć razy

Przykład: Mi estis en Budapeŝto dufoje. = Mi estis en Budapeŝto du fojojn.

Zdania pytające o wielokrotność, ilość razy zaczynają się od "kiomfoje?" Np.: Kiomfoje vi estis en Londono?
- Ile razy byłeś w Londynie? ; Kiomfoje en la monato

vi vizitas kinejon? - Ile razy w miesiącu chodzisz do kina?
Nieco rzadziej występuje oboczna forma pytająca: Kiom da fojoj vi estis en L'ondono? Kiom da fojoj en la monato vi vizitas kinejon?

Przyrostek "-foje" często występuje z przymiotnikami: pluraj (wielu, liczni), multaj (liczni), kelkaj (kilku). Warto zapamiętać sobie, że "pluraj" znaczy: więcej niż jeden, natomiast "kelkaj" - kilku.

plurfoje - wiele razy (w znaczeniu: więcej niż raz)

kelkfoje - kilka razy

multfoje - wiele razy

Uwaga! "Kelkfoje" używa się również w znaczeniu: niekiedy, czasami, np.: Kelkfoje mi ne scias, ĉu iri tien aŭ ne? - Czasami nie wiem, czy pójść tam, czy nie? W tym samym znaczeniu używa się również "iafoje" lub "foje-foje"

Uwaga! "lufoje" znaczy "jeden raz" (ze wszystkich). "lu fojon el ĉiuj fojoj", np.: lufoje mi vizitis ŝin. - Pewnego razu (raz) odwiedziłem ją.

Ale: kelkfoje (foj-foje) mi vizitas ŝin kaj ŝi tiam tre ĝojas. - Czasami odwiedzam ją i wówczas bardzo się cieszy.

Uwaga! Nie należy używać "foje" w znaczeniu "niekiedy", gdyż "foje" znaczy: raz (jeden raz), np.: "Foje mi vizitis Romon. = Raz (jeden raz) odwiedziłem Rzym.

Nie należy również mylić "foje" i "iam" (kiedyś), np.: lam mi tralegis "La Faraonon". - Kiedyś przeczytałem "Faraona".

Warto zapamiętać kilka częściej występujących wyrazów złożonych z "-foje", np.: ankoraŭfoje - jeszcze raz, refoje - powtórnie, lastfoje - ostatnim razem, ĉi-foje - tym razem, alfoje - innym razem, ĉiufoje - za każdym razem.

Uwaga! Dalsze informacje o połączeniach z "-foje" w następnej lekcji.

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Respondu la demandojn uzante la signal-vortojn en la krampoj (odpowiedz na pytania posługując się wyrazami

sygnalnymi w nawiasach): a) Kiomfoje en la monato vi vizitas kinejon? (2) b) Kiomfoje en la vivo vi estis eksterlande (5) c) Kiomfoje vi legis la libron "Anna Karenina" (3)

2. Powiedz po esperancku; diru en Esperanto: a) Czasami odwiedzam Kraków, gdzie mieszka moja ciotka, ale po raz ostatni byłem tam w ubiegłym miesiącu. b) Powiedz mi jeszcze raz, czy masz ze sobą pieniądze, gdyż kiedy spotkaliśmy się ostatnim razem, nie miałeś ze sobą pieniędzy.
3. Napisz podobną (krótszą) rozmowę, której bohater chce wymienić złotówki a urzędniczka informuje, że przyjmuje tylko czeki Narodowego Banku Polskiego, ruble lub dolary. Dołącz tłumaczenie.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Demandu: a) Ile złotych chce pan wymienić? b) Czy można tu podjąć pieniądze czekiem? c) Czy można otrzymać 5 tysięcy forintów w banknotach?
2. Diru: a) Chciałbym przesać pocztą 200 dolarów. b) Nie mam przy sobie pieniędzy.

- KLUCZ: 1. a) Kiom da zlotoj vi volas ŝanĝi? b) Ĉu oni povas ĉi tie perĉeki monon? c) Ĉu oni povas ricevi 5 mil forintojn en bankbiletoj?
2. a) Mi volus transsendi perpoŝte 200 dolarojn. b) Mi ne kunhavas monon.

S ł o w n i c z e k

kurzo - kurs (waluty); duoble pli ol - dwukrotnie więcej niż; ĉekpreni monon - podjąć pieniądze czekiem; deponi - powierzyć, oddać na przechowanie; plasi monon - lokować pieniądze (np. dla celów oszczędnościowych); escepte de - za wyjątkiem; ĉi-kaze - w tym przypadku; kunpreni - zabrać ze sobą; kunhavi - mieć przy sobie

Lekcja 13

EL KIU LANDO VI VENIS?

(Interparolo en aŭtobuso)

Roberto: Pardonu, ĉu mi povus malfermi la fenestron?

Pasaĝerino: Kompreneble jes! Sed, de kie vi scias, ke mi konas Esperanton?

Roberto: Mi tuj rimarkis vian Esperanto-insignon!

Pasaĝerino: Ho, jes, efektive ... mi ĝojas ...

Roberto: Ĉu mi povas prezenti min? Mi nomiĝas Roberto Taro ...

Pasaĝerino: Nagy Margit ... Mi ĝojas ...

Roberto: Ĉu vi eble scias, kiam ekiros la aŭtobuso?

Pasaĝerino: Post du-tri minutoj.

Roberto: Dankon!

Pasaĝerino: El kiu lando vi venis?

Roberto: Nun el Pollando, sed mi estas usonano.

Pasaĝerino: Laŭ via bonega prononco mi ne dirus, ke vi estas usonano. Usonaj esperantistoj ofte parolas kun forta angla prononcmaniero.

Roberto: Fakte mi estas usonano poldevena. Miaj gepatroj estas poloj, ili venis en Usonon dum la dua mondmilito. Mi jam naskiĝis en Usono. Sed hejme ni interparolas pole kaj verŝajne ĉi tio helpis min akiri la ĝustan parol-manieron ...

Pasaĝerino: Certe ĉi tiel estis ...

Roberto: Sed mi gratulas vin sinjorino, ĉar vi tute korekte kaj flue parolas en Esperanto ...

Pasaĝerino: Dankon ... mi komprenas preskaŭ ĉion, sed tamen kelkfoje, kiam oni parolas tro rapide, mi ne komprenas tion aŭ tion ...

Roberto: Mi promesas paroli malrapide.

Pasaĝerino: Dankon, anticipan dankon! Ĉi tio estas via unua vizito en Hungario?

Roberto: Jes, tio estas mia unua vizito, mi venis ĉi tien unuafoje ...

Pasaĝerino: Mi ne komprenis! Ĉu vi povus ripeti?

Roberto: Mi venis ĉi tien unuafoje, mi venis por la unuafojo ... (por la unua fojo)

Pasaĝerino: Ho, jes, mi komprenas nun ... sed kredeble tio ne estas via unuafoja vizito en Eŭropo?

Roberto: Mi venis en Eŭropon la okan fojon, ĝuste ĉi-jare mi estas ĉi tie okafoje ...

Pasaĝerino: Kaj je kioma fojo vi vizitis ĉi-jare Pollandon?

Roberto: Je la sepa fojo ... tio estas ... sepafoje

O b j a ś n i e n i a

O częstość pytamy "Kioman fojon"? (Po raz który?) lub: Je kioma fojo? (= Por kioma fojo?) = Kiomafoje? W odpowiedziach zawsze występuje forma analogiczna do pytania:

Kioman fojon vi vizitas Sofion? La trian fojon.

Je kioma fojo vi vizitas Sofion? Je la tria fojo.

Por kioma fojo vi vizitas Sofion? Por la tria fojo.

Kiomfoje vi vizitis Sofion? Triafoje.

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Respondu la demandojn: a) De kie Roberto sciis, ke la pasaĝerino estas esperantistino? b) Kio helpis Robertson akiri la ĝustan parol-manieron? c) Je kioma fojo li venis Hungarion? c) Je kioma fojo li venis Eŭropon?
2. Diru en Esperanto: a) To nie jest moja pierwsza wizyta w Polsce, jestem tu po raz czwarty. b) W tym roku odwiedzam Warszawę już po raz piąty.
3. Napisz podobną rozmowę w autobusie, on jest Hiszpanem, ona Polką, spotykają się w autobusie jadącym z lotniska Okęcie w Warszawie do centrum stolicy.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Demandu: a) Po raz który czytasz tę książkę? b) Po raz który czytasz ten artykuł?
2. Diru: a) Mówi pani za szybko, nic nie rozumiem b) Proszę powtórzyć jeszcze raz ... tym razem zrozumiałem.

KLUCZ: 1. a) Kiomafoje (kioman fojon) vi legas ĉi tiun libron? b) Kiomafoje vi legas ĉi tiun artikolon?
2. a) Vi parolas tro rapide, mi nenion komprenas.
b) Bonvolu ripeti ankoraŭfoje ... ĉi-foje mi komprenis.

S ł o w n i c z e k

de kie? = skąd?; Esperanto-insigno = odznaka esperancka (z reguły w kształcie pięcioramiennej gwiazdy); bonega prononco = doskonała wymowa; prononc-maniero = sposób wymawiania; ĝusta = właściwy; kredeble = zapewne; Kiomafoje? = Po raz który z kolei?

Lekcja 14

POR KIOM DA TEMPO VI VENIS AL HUNGARIO?

(Interparolo en aŭtobuso - daŭrigo)

Roberto: De kiom da tempo vi lernas Esperanton?

Pasaĝerino: Mi lernas la lingvon de kvar monatoj. Kaj vi, de kiom da tempo vi konas Esperanton?

Roberto: Mi precize ne memoras, sed ŝajnas al mi, ke de kvin jaroj.

Pasaĝerino: Jes, tuj oni povas rimarki, ke vi estas sperta esperantisto.

Roberto: Dankon pro la komplimento, sed mi ne meritas ĝin.

Pasaĝerino: Mi scias, kion mi diris, mi konas multajn esperantistojn, kiuj post la kurso por komencantoj tute ne daŭrigas la lernadon, ne legas E-librojn, ne abonas E-revuojn, ne aŭskultas esperantlingvajn radioelsendojn kaj rezulte de tio ĉiam balbutas aŭ parolas tre malkuraĝe ...

Roberto: Ĉi-rilate vi pravas ... Mi mem ĉiutage legas ion en E-o.

Pasaĝerino: Bone, ĉu viaj familianoj ankaŭ konas Esperanton?

Roberto: Miaj gepatroj ne konas Esperanton, ili neniam havis sufiĉe da tempo por lerni la lingvon. Sed miaj gefratoj scipovas paroli Esperante tre flue. La bopatro de mia fratino, Eva, ankaŭ estas esperantisto.

Pasaĝerino: Nu, vere esperantista familio!

Roberto: Tio ankoraŭ ne estas ĉio; ĉar la bogepatroj de mia frato, Petro, tre aktive agas en la Esperanto-movado. Lia bopatro estas prezidanto kaj la patrino vicprezidentino de loka E-klubo. Antaŭe dum tri jaroj ŝi estis sekretariino.

Pasaĝerino: Gratulinda afero! Kiomaĝa estas via frato?

Roberto: Li estas 24-jaraĝa. Petro estas du jarojn pli aĝa ol mi.

Pasaĝerino: Do, vi estas 22-jaraĝa? Nekredebla afero! Vi ne aspektas tiomaĝa!

Roberto: Kion vi celas per "tiomaĝa"?

Pasaĝerino: Tiom juna!

Roberto: Ho, jes, certe miaj grizaj haroj erarigis vin. La grizajn harojn mi heredis post la patro, kies ha-

roj tre frue griziĝis.

Pasaĝerino: Povas esti. Kaj kiom aĝa estas via fratino?

Roberto: Ŝi estas iom malpli aĝa ol mi, post du monatoj ŝi finos 20 jarojn. Sed ŝi ĉiam diras: mi estas tiomaĝa, kiomaĝa mi aspektas.

Pasaĝerino: Vi menciis, ke viaj gepatroj devenas el Pollando, ĉu en Pollando vivas iuj viaj parencoj?

Roberto: Jes, miaj geavoj kaj praavino. Bedaŭrinde la praavo forpasis antaŭ tri jaroj. Krome en Pollando vivas la eksedzo de mia onklino kaj la bofrato de mia kuzo kaj vicpatro de mia kuzino.

Pasaĝerino: Ho, ni babilas, babilas kaj intertempe ni venis al la urbocentro.

Roberto: Jes, efektive, mi eĉ ne rimarkis ĉi tion.

Pasaĝerino: Se vi dezirus iam viziti mian hejmon, unue bonvolu telefoni, ĉar ni ofte forestas, somere multe da tempo ni pasigas en nia somerdometo. Jen ĉi tie estas mia nomkarto kune kun la privata telefonnumero.

Roberto: Dankon! Nagy Margit ...

Pasaĝerino: Mi ĝojas pro la konatiĝo kun vi.

Roberto: Mi ankaŭ. Ĝis revido!

Pasaĝerino: Ĝis revido! Se eblas telefonu kaj vizitu nin. Mia edzo tre ĝojos, ĉar en liaj vejnoj ankaŭ fluas iom da pola sango, sed pri tio li mem devus rakonti.

O b j a ŝ n i e n i a

Przedrostek "bo-" oznacza powinowactwo przez małżeństwo: patro - ojciec, bopatro - teść, bopatrino - teściowa; frato - brat, bofrato - szwagier, bofratino - szwagierka; filo - syn, bofilo - zięć, bofilino - synowa.

Uwaga! Jeśli w wyrazie występują dwa przedrostki jednocześnie bo- i ge-, przedrostek bo- zawsze umieszcza się na pierwszym miejscu, np.: bogepatroj - teściowie, bogefratoj - szwagrostwo

Przedrostek "pra-" znaczy: pra, np.: praavo - pradziadek, praavino - prababka, pranepo - prawnuk (nepo - wnuk).

Stopień pokrewieństwa można zaakcentować przez podwójne zastosowanie "pra-", np.: prapraavo - prapradziadek, itp.

W innych połączeniach "Pra-" znaczy: pradawny, np.:

prahistorio - prehistoria.

Jako samodzielny wyraz "pra-" znaczy: praa - pradawny, prastary, praulo - praojciec, praszczur.

Przedrostek "eks-" znaczy: były, eks, np.: eksedzo - były mąż; eksprofesoro - były profesor; eksedziĝi - rozwieść się (o mężczyźnie), eksedziniĝi - rozwieść się (o kobiecie).

Uwaga! Coraz popularniejszy staje się neologizm "divorci" - rozwieść się (w odniesieniu do mężczyzn i kobiet).

Samodzielnie: eksa - były; eksigi - zwolnić ze stanowiska, wykluczyć (np. z organizacji); eksigi - podać się do dymisji, ustąpić ze stanowiska (organizacji).

Uwaga! "Eks!" może wystąpić jako obraźliwy wykrzyknik "Precz!" (= For!)

Przedrostek "vic-" znaczy: 1) wice-, np.: prezidanto - przewodniczący, vicprezidanto - wiceprzewodniczący, vicdirektoro - wicedyrektor, z-ca dyrektora, vicreĝo - wicekról; 2) powinowactwo z nowego małżeństwem, np. vicpatro - ojczym, vicpatrino - macocha, vicfilo - pasierb itp.; 3) część zapasowa, np.: rado - koło, vicrado - koło zapasowe, vicelemento - część zapasowa.

Ć w i ć z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Respondu: a) De kiom da tempo Roberto konas Esperanton? b) Kiomaĝa estas lia frato? c) Kia sango fluas en la vejnoj de la edzo de Nagy Margit?
2. Skróć rozmowę w autobusie o mniej ważne elementy (minimum o 10-12 wyrazów) i nadeślij wraz z tłumaczeniem - mallongigu la interparolon en la aŭtobuso je malpli gravaj elementoj (minimume je 10-12 vortoj) kaj kune kun la traduko.
3. Diru en E-o: a) Dokładnie nie wiem, ale wydaje mi się, że zięć Stefana mieszka w Paryżu. b) Myślę, że pasierb Karola pracuje w Krakowie. c) Dokładnie nie wiem, ale myślę, że prawnuk pani Barbary nie zna jeszcze esperanta.
4. Demandu en E-o: a) Na ile miesięcy przyjechałeś do Warszawy? b) Na ile tygodni pożyczyłeś (vi prunte)pre-

nis) tę książkę? c) Od ilu lat mieszkasz we Wrocławiu?
ĉ) Od ilu miesięcy uczysz się esperanta?

5. Respondu al la demandoj el la ekzerco numero 4 - odpowiedz na pytania z ćwiczenia nr 4.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Demandu: a) Czy twój brat jest pełnoletni? b) Czy wy jesteście w tym samym wieku? c) Czy naprawdę ona jest trochę młodsza od ciebie? ĉ) W jakim wieku jest Karol? d) 15 lutego skończy 30 lat (dosł. stanie 30-letni). e) Jak myślisz, ile on ma lat?
2. Diru: a) On ma około 40 lat. b) Ona urodziła się 15 grudnia 1948 roku. c) Nie wiem, w którym roku on się urodził.

- KLUCZ: 1. a) Ĉu via frato estas plenaĝa (plenkreska)?
b) Ĉu vi estas en la sama aĝo? c) Ĉu vere ŝi estas iom malpli aĝa (pli juna) ol vi?
ĉ) Kiomaĝa estas Karlo? d) La 15an de februaro li fariĝos 30-jaraĝa, ĉu ne? e) Kiel vi pensas, kiomaĝa li estas?
2. a) Li estas ĉirkaŭ 40-jaraĝa. b) Ŝi naskiĝis la 15-an de decembro de la 1948 jaro.
c) Mi ne scias, en kiu jaro li naskiĝis.

S ł o w n i c z e k

ŝajni - wydawać się; ŝajnas al mi - wydaje mi się; de - tu znaczy: od; sperta - doświadczony; meriti - zasługiwać; komencanto - początkujący; daŭrigi - kontynuować; aboni - abonować; revuo - czasopismo; esperantlingva radioelsendo - audycja radiowa w języku esperanto; balbuti - jąkać się; vi pravas - masz rację; legi - czytać coś; familiano - członek rodziny (familiانو) - | neniam - nigdy; sufiĉe da tempo - dość czasu; flue - płynnie; ĉio - wszystko; aktive agi - działać aktywnie; Esperanto-movado - ruch esperancki; loka - lokalny, miejscowy; antaŭe - przedtem; sekretario - sekretarz; gratulinda afero - godna (po)gratulowania sprawa; kiomaĝa? - w jakim wieku?; nekred-ebla - trudna do uwierzenia; tiomaĝa - w tym wieku; tiom - tyle; griza - siwy; eraro - błąd; erarigi - wprowadzić w błąd; haro - włos; heredi post - odziedziczyć

po; kies - kórego; malpli aĝa - młodsza; aspekti - wyglądać, mieĉ wygląd; menci - wymieniĉ, .wspomnieĉ; deveni el - pochodziĉ z; iu - kóś; parenco - krewny babili - gawędziĉ; intertempe - "w międzyczasie"; foresti (for-esti) - byĉ nieobecny; forpasi (for-pasi) - przemijaĉ; tu: umrzeĉ (= morti); pasi - mijaĉ, upływaĉ; pasigi tempon - spędzaĉ czas; somerdometo - domek letni nomkarto - wizytówka (= vizitkarto); konatiĝi kun - zaznajomiĉ się z; vejno - żyła; sango - krew

Lekcja 15

EN LA AKCEPTEJO DE LA HOTELO ROYAL

Oficisto: Bonan tagon! Per kio mi povas servi al vi?

Roberto: Bonan tagon! Mi mendis ĉe vi per teleksilo unupersonan ĉambron, mia nomo estas Roberto Taro.

Oficisto: Ĉu vi povas traliterumi vian familian nomon kaj la personan nomon?

Roberto: Volonte. To-a-ro-o kaj mia persona nomo: Ro-o-bo-e-ro-to-o.

Oficisto: Dankon! Momenton ... jes, en ordo! Kian ĉambron vi deziras?

Roberto: Mi tute klare mendis "unupersonan" ĉambron!

Oficisto: Jes, bone, unupersonan, sed ĉu vi deziras ĉambron kun banejo, aŭ ĉambron kun fenestroj al la strato, aŭ ĉambron kun fenestroj al la korto ...?

Roberto: Ĉu inter ili estas granda prezo-diferenco?

Oficisto: Jes!

Roberto: Ĉu vi povus disvolvi ĉi tion?

Oficisto: Laŭ via deziro! Ekzemple ĉambro kun banejo kostas 1500 forintojn diurne, ĉambro sen banejo - nur 1200 forintojn.

Roberto: Kaj kiom kostas ĉambro sen banejo kun fenestroj flanke de la korto?

Oficisto: 1300 forintojn.

Roberto: Sed espereble en la ĉambro troviĝas, minimume lavabo, ĉu ne?

Oficisto: Jes, kompreneble, kaj necesejo. La ĉambro estas tre hejmeca.

Roberto: Bone. Sur kioma etaĝo troviĝas ĉi tiu ĉambro?

Oficisto: Sur la sesa. Vi ne devas ĉagreniĝi, niaj tri liftoj ĉiam bone funkcias.

Roberto: Jes, mi prenos ĉi tiun ĉambron.

Oficisto: La prezo inkluzivas la matenmanĝon, kiu okazas sur la teretaĝo inter la 6a kaj 9a matene, la matenmanĝejo troviĝas ĉe la fino de ĉi tiu koridoro dekstre.

Roberto: Ho, tre bone, dankon pro la informo! Ĉu mi ricevos manĝokuponon?

Oficisto: Ne, kunportu vian ŝlosilon kaj la hotel-karton, kiun vi tuj ricevos.

Roberto: Dankon, sinjoro!

Oficisto: Kaj nun bonvolu doni al mi vian pasporton. Bonvolu plenigi ĉi tiun formularon laŭeble tuj, la dorsan parton ni mem plenigos laŭ via pasporto.

Roberto: Jen, mi jam plenigis la formularon.

Oficisto: Dankon! Ankoraŭ unu demando: kiom longe vi deziras loĝi en nia hotelo?

Roberto: Tri tagojn.

Oficisto: Nur tri tagojn?

Roberto: Jes, precize tri diurnojn. Mi volus longe admiri la belecon de via ĉefurbo, sed mi volus ekkoni ankaŭ aliajn lokojn de via lando.

Oficisto: Jes, mi komprenas vin! Kiam ajn vi denove vizitos Budapeŝton, vi estos bonvena!

Roberto: Koran dankon, sed mi timas, ke via hotelo estas tro multekosta por mi!

Oficisto: Ĉu vi iam ajn antaŭe vizitis Budapeŝton?

Roberto: Ne!

Oficisto: Nu, la prezoj ĉi tie kaj ĉie aliloke konstante kreskas, plialtiĝas.

Roberto: Tia estas la vivo!

Oficisto: Kompare kun la prezoj de aliaj hoteloj la alteco de niaj prezoj estas tolerebla!

Roberto: Povas esti, ke por pli riĉaj homoj!

Oficisto: Nu, ni ne diskutu plu! En la lasta tago la ĉambron oni devas forlasi antaŭ la 12a horo. Kaj nun bonvolu preni vian hotelkarton, la ŝlosilon kaj vi povas iri en vian ĉambron por dismeti la pakaĵon kaj ripozi. La pasporton vi rericevos pli poste.

Roberto: Kie estas la lifto?

Oficisto: Maldekstre.

O b j a ŝ n i e n i a

Przedrostek "dis-" znaczy: roz-, rozłączenie, rozdzielenie, rozsianie, np.: doni - dać, disdoni - rozdać; meti - położyć,

klaŝĉi, dismeti - rozłożyć; volvi - wić, nawijać, disvolvi - rozwinać (dosłownie i w przenośni); ĵeti - rzucić, disĵeti - rozrzuścić; klaĉi - plotkować, disklaĉi - rozplotkować; rompi - łamać, rwaĉi, kruszyĉi, disrompi - rozłamać, rozkruszyĉi, rozerwaĉi.

Samodzielnie lub w połączeniu z innymi przyrostkami: disa - rozrzucony, rozłożony; dise - w oddzieleniu, w rozproszeniu; disigi - rozłączyć, oddzielić.

Przyrostek "-ec" znaczy: cechy, przymiot, np.: amiko - przyjaciel, amikeco - przyjaźń; hejmo - dom rodzinny, ognisko domowe, hejmeca - przytulny; homo - człowiek, homeco - człowieczeństwo; bona - dobry, boneco - dobroć; alta - wysoki, alteco - wysokość; rapida - szybki, rapideco - szybkość; juna - młody, juneco - młodość, maljuneco - starość; sola - sam, samotny, soleco - samotność; preta - gotowy, preteco - gotowość.

Uwaga! W porównaniu z przyrostkiem "-aĵ", który wskazuje na konkretny przejaw czegoś, przyrostek "-ec" akcentuje abstrakcję, cechę, np.: amikeco - przyjaźń (cecha), amikaĵo - przyjazny, przyjacielski czyn (konkretny przejaw przyjaźni), np.: ktoś zreperował sąsiadowi samochód i ten może powiedzieć np. "Mia ĉiam memoros vian amikaĵon" (zawsze będę pamiętał twój przyjacielski czyn). Podobnie "heroeco" (bohaterstwo - jako cecha; heroo - bohater) i "heroaĵo" - czyn bohaterski (konkretny, np. ktoś uratował tonącego).

Samodzielnie: eco - cecha, przymiot.

Uwaga! W rzeczownikach wskazujących wiek (podobnie w przymiotnikach) zaleca się użycie "aĝo" (wiek, wiek życia), np.: infanaĝo - dzieciństwo (dawniej częściej używano "infaneco"), junaĝo - młodość, maljunaĝo - starość.

Porównując "infaneco" z "infanaĝo" zapamiętajmy, że "infaneco" wskazuje raczej na zespół cech, natomiast "infanaĝo" wiek życia dziecka. Np. En mia infanaĝo mi tute ne kondutis infanece. - W moim dzieciństwie wcale nie zachowywałem się po dziecinnemu.

W języku esperanto literuje się poszczególne litery przez dodanie samogłoski "o" do kolejnych spółgłosek, samogłoski pozostają bez zmian, np.: banko - bo-a-no-ko-o.

Słowo "ajn" to partykuła przysłówkowa, która jest odpowiednikiem polskiego "-kolwiek, bądź", np.: iu ajn - ktokolwiek, iam ajn - kiedykolwiek, ie ajn - gdziekolwiek, io ajn - cokolwiek, itp.

Zaleca się, aby zaimki korelatywne rozpoczynające się od "k" w towarzystwie nieokreślonej partykuły "ajn" używać w zdaniach złożonych, ściślej - w zdaniu (członie) podrzędnym, np.: Kiam ajn vi venos, ne forgesu kunporti monon. - Kiedykolwiek nie przyjdiesz (przyjedziesz), nie zapomnij zabrać ze sobą pieniędzy. Kie ajn ŝi troviĝas, mi retrovos ŝin. - Gdziekolwiek się ona znajduje, odnajdę ją.

W zdaniu pojedynczym używa się zaimków nieokreślonych (w połączeniu z "ajn") bez formantu "k", np.: Ĉu vi iam ajn estis en Parizo? - Czy kiedykolwiek byłeś w Paryżu? Donu al mi iun ajn libron. - Daj mi jakąkolwiek książkę.

Samodzielnie: ajna - jakikolwiek, dowolny; sinjoro Ajnulo - pan Iksiński; bądź: vi povas veni al la bankedo en ajna vesto - możesz przyjść na bankiet w jakimkolwiek ubraniu (stroju); vi povas esti ajne vestita - możesz być (obojętnie jak) jakkolwiek ubrany (-a); donu al mi ajnan libron - daj mi jakąkolwiek (obojętnie jaką) książkę.

Para spójników: ajne ... ajne, np.: Vi povas ajne promeni, ajne legi libron - Możesz bądź spacerować, bądź czytać książkę.

Ć w i c z e n i a

(wykonać na piśmie i nadesłać do oceny)

1. Respondu: a) Ĉu Roberto mendis la ĉambron per teleksilo? b) Kian ĉambron li deziris? c) Kiom kostas diurne la unupersona ĉambro? ĉ) Sur kioma etaĝo troviĝas la ĉambro? d) Kiom longe li deziras loĝi en la hotelo?
2. Demandu kaj skribu en E-o: a) Na kŭm piŭtrze zŭndu-je siĝ mŭj pokŭj? b) Ile kosztuje pokŭj dwuosobowy na dobe? c) Czy cena obejmuje ŝniadanie? (czy w cenę wliczone jest ŝniadanie) ĉ) Czy weźmie pani ten pokŭj? d) Czy może pani wypełnić ten formularz? e) Czy kiedykolwiek przedtem był pan w naszym mieście? f) Gdzie są klucze?
3. Napisz własną wersję rozmowy w recepcji, w kŭrej początkowo brak pokoju jednoosobowego, ale pŭźniej okazuje siĝ, ŝe jest. 12-16 zdań. Prosimy nadesłać wraz z tłumaczeniem.

Ć w i c z e n i a u s t n e

1. Demandu kaj respondu: a) Od kiedy ŝyczy sobie pan

pokój? Od dzisiaj. b) Kiedy pan przyjechał do naszego miasta? Dzisiaj rano.

2. Diru en E-o: a) Proszę mi podać pański paszport.
b) Niestety, ten pokój jest zbyt drogi dla mnie.

KLUCZ: 1. a) De kiam vi deziras ĉambron? De hodiaŭ.
b) Kiam vi venis al nia urbo? Hodiaŭ matene.
2. a) Bonvolu doni al mi vian pasporton. b) Bedaŭ-
rinde, ĉi tiu ĉambro estas tro multekosta por
mi.

S ł o w n i c z e k

per kio? - czym?; servi - służyć; mendi - zamawiać
teleksi - teleksować; unupersona - jednoosobowy; tralite-
rumi - przeliterować; tute klare - całkiem (zupełnie) jas-
no; bani - kąpać; korto - podwórze; diferenco - różnica
prezo - cena; laŭ - według, podług; diurno - doba; flan-
ke de - od strony; minimume - minimum; lavabo - umy-
walka; necesejo - WC, ubikacja; espereble - jak można
się spodziewać; lifto - winda; inkluzivi - zawierać, obej-
mować; koridoro - korytarz; manĝokupono - kupon na
posiłki, kupon żywieniowy; kunporti - zabrać ze sobą
plenigi - wypełnić; formularo - formularz; admiru - po-
dziwiać; timi - obawiać się; iam - kiedyś; plialtiĝi -
wznosić się (wzrastać ku górze); tolerebla - dający się
tolerować; plu - dalej, nadal; hotelkarto - karta hote-
lowa; rericevi (re-ricevi) - otrzymać ponownie, na nowo.

* * * * *

N O T A T K I

N O T A T K I

Wieloletnia TWOLK
Zam. Nr. 57/89
0-108 nakł. 3000+10 egz

Powielarnia TNOiK
Zam. Nr. 57/89
U-108 nakł. 3000+10 egz

Kovrilprojekto: Bolesław Penciak